

Handläggare: Bo Andersson
Tfn: 08-508 28 374
e-post: bo.a.andersson@idrott.stockholm.se

Idrottsnämnden
2006-06-13

Nr 10

Revisionens årsrapport 2005 för idrottsnämnden

Förslag till beslut

1. som yttrande över revisionens årsrapport överlämna tjänsteutlåtandet till revisorerna.

Kjell Karlsson

Ulf Carlsson

BAKGRUND

Förvaltningen har mottagit revisionskontorets årsrapport för idrottsnämndens verksamhet under 2005. Yttrande från idrottsnämnden över årsrapporten skall lämnas senast 2006-06-30.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har handlagts inom administrativa avdelningen efter samråd med berörda avdelningar.

ÅRSRAPPORTEN

I årsrapporten redovisas det samlade resultatet av revisionens granskning av idrottsnämndens verksamhet avseende år 2005. Revisionen har även följt upp nämndens åtgärder med anledning av tidigare revisionsrapporter. Uppföljningen redovisas under berört avsnitt i årsrapporten. Resultatet av uppföljningen har vägts in i den samlade bedömningen. Revisorerna har träffat idrottsnämnden för information och dialog om årsrapporten för 2004. Mötet kom till på initiativ av idrottsnämnden. Årsrapporten har tidigare faktakontrollerats av förvaltningen.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att idrottsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande.

I sammandrag behandlar revisionens årsrapport följande punkter:

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är tillfredsställande

Nämnden har fastställda mål och åtaganden i överensstämmelse med fullmäktiges övergripande mål och prioriteringar och har i allt väsentligt uppfyllt sina åtaganden. Nämnden har även i övrigt i huvudsak uppnått den i verksamhetsplanen angivna verksamheten.

Ett nettoöverskott jämfört med budget på 19,2 mnkr redovisas för driftbudgeten. På kostnadssidan finns ett överskott mot budget på 16,5 mnkr vilket i huvudsak förklaras av förskjutningar i investeringsplanen som medfört lägre kapitalkostnader. Även driftkostnaderna har blivit lägre än budgeterat genom förskjutningarna. Av intäktsöverskottet på 2,7 mnkr mot budget avser den största delen högre intäkter än planerat för entréavgifter till simhallar och planhyror.

För investeringar redovisas ett nettoöverskott om 164,4 mnkr. Orsaken är i huvudsak förseningar mot investeringsplanen, vilka nämnden haft svårt att påverka.

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är i huvudsak tillräcklig

Prognossäkerheten bör bli bättre. Differensen mellan bokslut och tertialrapport 2 avseende kostnader uppgår till 9,6 mnkr (1,5 %) och avseende intäkter till 5,8 mnkr (3,1 %). I verksamhetsberättelsen saknas kommentarer till att utfallet för driftkostnaderna blev lägre än prognostiserat i tertialrapport 2. De lägre intäkterna förklaras bl.a. av färre antal besök till gym.

Revisionskontoret anser att idrottsnämnden arbetar tillfredsställande med den årliga planeringen av underhåll för sina anläggningar. Även nämndens arbete avseende intern kontroll bedöms vara tillfredsställande.

Nämnden behöver dock förbättra styrningen av hur brukarmedverkan ska uppnås

Granskningen visar brister i nämndens styrning av arbetet med att utveckla brukarmedverkan. Revisionskontoret rekommenderar att rutiner upprättas över hur arbetet ska bedrivas samt ansvaret för genomförande och uppföljning. En stor del av de föreningar som inte medverkar i anläggningsråd har inte blivit tillfrågade. Därmed har ett viktigt åtagande heller inte uppfyllts.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Bokslut och räkenskaper är rättvisande samt följer gällande regler och god sed.

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Förvaltningen fick i februari 2006 revisionsrapporten ”Underhåll av idrottsanläggningar samt idrottsföreningars syn på medverkan och inflytande”, vilken idrottsnämnden yttrade sig över i mars 2006. Revisionskontorets granskning av idrottsnämndens tertialrapporter med delårsbokslut under 2005 har inte föranlett någon skrivelse till nämnden under året.

Förvaltningen har i detta yttrande valt att kommentera följande påpekanden i revisionens årsrapport.

Verksamhetsmässigt utfall

Revisionskontoret bedömer att nämnden i huvudsak genomfört den verksamhet som angavs i verksamhetsplanen och att de generella åtagandena i stort uppfyllts.

Åtagandet att minst hälften av nämndens investeringar ska satsas på kvinnors idrottande har dock inte uppfyllts. Liksom 2003 och 2004 är nämndens förklaring att planerade ridanläggningar senarelagts. Vid granskningen av 2004 framförde revisorerna att nämndens förklaring inte var tillräcklig och de anser att förklaringen för 2005 är ännu mera otillräcklig.

Förvaltningens synpunkter

Målet att nämndens investeringar skall fördelas jämställt var både svårt att uppnå och att beräkna. Med de omfattande upprustningar och nyinvesteringar i konstgräs m.m. som har genomförts på nämndens idrottsplatser och bollplaner under senare år är det i princip omöjligt att uppnå målet att 50 % av investeringarna skall gå till kvinnlig idrott. Beräkningsmodellen medför att endast stora investeringar i sim- och idrotts-hallar samt i ridanläggningar kan ge den jämställda fördelning som eftersträvas.

Att fördelningen ändå har legat i närheten av målet i verksamhetsplanerna har därför berott på de omfattande upprustningar som planerats i ridanläggningarna, bl.a. Sättra ridanläggning, som av olika skäl har förskjutits under flera år. I nämndens budget 2004 och 2005 har medel funnits reserverade för Sättra ridanläggning, men på grund av försenade detaljplaner m.m. så har projektet förskjutits. Detsamma gäller även 2006 då ett ännu större anslag för ridanläggningen ingår i nämndens budget.

Beräkningarna som gjorts i samband med verksamhetsplanerna baseras utan undantag på nämndens budget, medan beräkningen i verksamhetsberättelserna visar den faktiska fördelningen. Om då projekten förskjuts på framtiden, medan anslag ändå finns i nämndens budget under flera år, så är en avvikelse jämfört med beräkningen i verksamhetsplanen oundviklig. Att det i detta fall råkar vara en ridanläggning, och dessutom ett stort investeringsanslag, där fördelningen avsevärt påverkar den totala fördelningen är olyckligt, men ändå en förklaring till avvikelsen som är svår att undvika.

En ökad utjämning av fördelningen kommer att uppnås p.g.a. att halva reinvesteringsprogrammet 2006 satsas på upprustning av ridanläggningar, med bl.a. nybyggnad av ridhus och uteridbanor på Farsta, Åkershov, Grimsta och Enskede ridanläggningar. Byggnation av den nya ridanläggningen i Sättra beräknas påbörjas 2007 efter att detaljplan beräknas fastställas hösten 2006.

Tertialrapporter – nämndens årsprognoser 2005

Prognossäkerheten har ej varit tillräckligt god under året, men har förbättrats sedan föregående år. I verksamhetsberättelsen saknas förklaring till att utfallet för driftkostnader blev lägre än prognostiserat i tertialrapport 2. I verksamhetsberättelsen saknas även kommentarer angående utfallet för investeringsinkomster som blev 6,3 mnkr (31 %) lägre än prognostiserat i tertialrapport 2.

Förvaltningens synpunkter

För driftbudgeten exklusive kapitalkostnader blev kostnaderna 1,3 mnkr lägre i bokslutet än vad som beräknades i tertialrapport 2 och intäkterna blev 5,7 mnkr lägre. Avvikelsen på kostnadssidan och även till en del på intäktssidan förklaras av förskjutningar av projekt inom kompetensfonden. Entréintäkterna i simhallarna blev lägre än prognosen i tertialrapport 2, främst till följd av stagnerat antal besök mot slutet av året och bytet av gymtrustning.

I bokslutet uppgick bokförda investeringsinkomster till 20,4 mnkr vilket var 6,3 mnkr lägre än vad som beräknades i tertialrapport 2. Inkomsterna består uteslutande av medel som faktureras andra nämnder i slutet av året för genomförande av projekt där finansieringen sker inom dessa nämnders ramar. Inkomsterna avser tillgänglighetsåtgärder inom trafiknämnden, exploateringsprojekt inom marknämnden samt handslagsprojekt m.m. inom stadsdelsnämndernas stadsdelsförnyelsemedel. Hur stor del av inkomsterna som kan faktureras övriga nämnder styrs av hur stor utgift som bokförts under året och påverkas därför också av förskjutningar inom projekten.

Avvikelsen mellan tertialrapporten och bokslutet kan i huvudsak förklaras av en något optimistisk bedömning i tertialrapporten av tidplanerna för exploateringsprojekten Maltesholmsskolans bollplan, Farsta IP och Grimsta IP samt för projekten inom Handslaget.

Underhåll av idrottsanläggningar samt idrottsföreningars syn på medverkan och inflytande

Revisorerna granskade detta i en separat revisionsrapport som idrottsnämnden yttrade sig över i mars 2006. Revisorerna anser att idrottsnämnden arbetar tillfredsställande med den årliga planeringen av underhåll för sina anläggningar. Granskningen visar dock att det brister i nämndens styrning av hur arbetet med att utveckla brukarmedverkan ska genomföras. Revisionskontoret rekommenderade att skriftliga rutiner utformas över arbetet med brukarmedverkan samt hur ansvaret för genomförande och uppföljning ska fördelas. Nämnden bör också ange vad som ska uppnås. Idrottsnämndens åtagande i verksamhetsplanen 2005 ”Respektive anläggnings verksamma föreningar erbjuds att delta i anläggningsråd vid varje anläggning”, har inte uppfyllts.

Förvaltningens synpunkter

Arbetet med att utveckla brukarmedverkan och öka antalet anläggningsråd behöver en tydligare struktur. Anläggningsråd finns inte på

alla anläggningar. Andra samverkansformer är vanligare, som samarbetsavtal med föreningar som åtagit sig uppgifter.

Det bör uppmärksammas att brukarmedverkan i anläggningsråd etc. måste bli begränsad p.g.a. att öppettider, taxor, underhållsbudget m.m. fastställs av idrottsnämnden. Även föreningarnas inflytande över träningstider blir begränsad med nuvarande regelverk.

Revisionskontorets undersökning av hur idrottsföreningarna upplever sina möjligheter till inflytande, visar att de idrottsföreningar som deltar i anläggningsråd också är nöjda med samarbetet. Det visar att denna verksamhet är meningsfull och det visar på vikten av att förvaltningen uppfyller åtagandet om anläggningsråd vid varje anläggning.

När idrottsnämnden behandlade revisionsrapporten i mars 2006, beslöt nämnden ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med förslag på rutiner för hur anläggningsråd ska kunna utvecklas och beröra fler föreningar, samt ge förvaltningen i uppdrag återkomma till nämnden med förslag kring hur ett ändamålsenligt remissförfarande skulle kunna utformas.

Vid idrottsnämndens sammanträde i maj 2006 lämnades ärendet ”Förslag till uppdrags- och tidplan för översyn av arbetet med brukarmedverkan”, vilket då bordlades.

Golfverksamheten på Årstafältet

Efter majoritetsskiftet 2002 beslutade idrottsnämnden att häva ett avtal som efter upphandling tecknats med en ny entreprenör för golfverksamhet på Årstafältet. Nämnden beslöt vidare att ett arrendeavtal skulle tecknas med det företag som arrenderat fram till 2002.

Den upphandlade entreprenören krävde då staden på 13,8 mnkr. Nämnden beräknade ett skäligt skadestånd till strax över 1 mnkr vilket utbetalades till entreprenören. Nämnden har därefter erbjudit entreprenören möjlighet att arrendera annan mark för golfverksamhet och föreslagit en förlikningsuppgörelse. Någon uppgörelse har inte kommit till stånd. Dom föll i tingsrätten i oktober 2005, innebärande att staden till entreprenören ska betala ytterligare 1,0 mnkr. Domen är överklagad till hovrätten.

Revisionskontoret är kritiskt till att ingångna avtal ej hålls och konstaterar att avtalsbrottet inneburit onödiga kostnader för staden. Dessutom bör staden inte bete sig så mot en avtalspart.

Förvaltningens synpunkter

Golfverksamheten på Årstafältet bedrevs sedan mitten av 1980-talet som en tillfällig verksamhet i avvaktan på stadsplanläggning av området, först i form av ett tioårigt arrendavtal, därefter årsvis. Då området i stadsplan avsattes som idrottsmark ansåg förvaltningen att golfverksamhet inom området var att betrakta som stadens uppdrag och att en entreprenör borde upphandlas i enlighet med lagen om offentlig upphandling. Förvaltningen såg också att det kunde finnas möjligheter att då få in anbud som utvecklade och höjde kvalitén på den befintliga verksamheten som under arrendeperioden inte förändrats mer än marginellt.

Idrottsnämnden beslöt 2002 i enlighet med förvaltningens förslag, en upphandling genomfördes och ett avtal tecknades med Budgetgolf AB. Avtalet innebar en rejäl höjning av arrendenivån och investeringar som skulle höja områdets attraktivitet för golf. Efter majoritetsskiftet 2002 hävde idrottsnämnden avtalet och gav förvaltningen i uppdrag att finna alternativ mark att erbjuda Budgetgolf AB. Förvaltningen lyckade dock aldrig finna något markområde som entreprenören var nöjd med som kompensation för det hävda avtalet. Nämndens avtalsbrott, det uppsagda avtalet, ledde till skadeståndskrav från Budgetgolf AB och en rättslig process som ännu inte avgjorts.

Verksamhetens kvalitet

Nämnden genomför brukarundersökningar med syfte att följa upp i vilken grad besökarna är nöjda med verksamheten.

Stadens bandyplaner har generellt fått relativt höga medelbetyg av besökarna. Städning av toaletter, snabbhet att rätta till fel, tillgång till personal och personalens servicevilja får dock relativt låga betyg. Stadens idrottsplatser har fått relativt låga medelbetyg av besökarna. Stadens ishallar har generellt fått höga medelbetyg av besökarna. Det finns dock stora skillnader mellan högsta och lägsta medelbetyg. Högst medelbetyg får Husby ishall och lägst får Zinkensdamms ishall.

Förvaltningens synpunkter

Idrottsnämnden är medveten om bristerna och strävar efter bättre kvalitet. I förvaltningens BAS-utbildning fick all personal i utedriften under 2005 utbildning i städteknik och enklare fastighetsunderhåll.

Brist på omklädningsrum med tillhörande toaletter gör att de ej kan stängas under dagtid för städning. Det är svårt med tillträde till toaletterna i omklädningsrum då dessa låses under träning. Det finns ingen

skötseltid för dessa ytor som för t.ex. skötsel av is. Ett problem i äldre anläggningar är att lokalernas ytbeklädnad ofta är gammal och sliten och därmed svårstädad.

Kritiken mot tillgång på personal är berättigad. Anläggningarna sköts på dagtid då personalen i huvudsak tjänstgör. Färre personal arbetar kvällar och helger då föreningarna i huvudsak nyttjar anläggningarna. På obemannade bollplaner ska tillsyn ske varannan dag. Skötseln under helger består i att planerna sladdas och kritas på fredagar. Samtidigt är nyttjandet stort, exempelvis har Zinkensdamms IP 2 000 besök per dag och Enskede IP har 284 inbokade lag som tränar och tävlar. Nämnden upplever att kraven är höga från idrottsrörelsen men att kunderna i stort är nöjda med aktivitetsytorna.

Vad gäller ishallar är det logiskt med skillnader i medelbetyg. Exempelvis är Husby ishall ny och fräsch medan Zinkensdamms är nedsliten. För den senare är HIF medansvarig för drift och städning. Isytorna är dock bra även i slitna anläggningar p.g.a. en bra maskinpark.

Nämndens delårsbokslut, bokslut och räkenskaper

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att idrottsnämndens bokslut och räkenskaper för år 2005 är rättvisande. Revisionskontoret har dock noterat att kundfordringar om totalt 539 tkr avseende evenemang på Stadion 2003 och 2004 ännu inte reglerats. Nämnden borde antingen driva kraven mycket mer aktivt eller avstå från kraven om det saknas rimlig grund för att driva dem.

Förvaltningens synpunkter

En av de båda oreglerade kundfordringarna avser en kundfordran på Djurgårdens Idrottsförening på 241 tkr och gäller kostnad för extra vakter på Stadion 2003. Den andra är en fordran på SWEMO på 298 tkr för transporter av underlag till speedwaytävling på Stadion 2004.

Tvister har rätt kring båda dessa kundfordringar. Men revisionskontorets kritik är berättigad. Kraven borde drivits mer aktivt, handläggningen borde varit snabbare och det har funnits grund för att inlämna stämning i de båda fallen. Det var ett misstag att förvaltningen betalade transporter av underlag från Stadion 2004 som vi inte beställt och inte borde betalt. En orsak till den bristande handläggningen i de båda fallen kan vara att det gäller motparter som förvaltningen önskar ett fungerande samarbete med även i framtiden.

Vad gäller fordran på Djurgårdens Idrottsförening avser nämnden att behandla denna i ett särskilt ärende. Vad gäller fordran på SWEMO

pågår för närvarande förlikningsförhandlingar. Om dessa inte ger ett för förvaltningen godtagbart resultat, avser förvaltningen inlämna en stämningsansökan mot SWEMO.

SLUT

Bilaga: Årsrapport 2005 Idrottsnämnden.